

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum debuerit offerri in templo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Super Questionis trigesima septima Articulus tertium.

Titulus clarus est. In corpore unica conclusio responsiva quaerito: Christus

ARTICVLVS III.

Utrum Christus conuenienter fuerit in templo oblatu.

Op. 60. ar. 8.

quod ad primam partem declaratur ex fine: quia ut eos q sub lege erant, redimeret, & iustificationem spirituales in membris suis impleteret. Quo ad secundam est per se euidens. Consequenter probatur: quia in lege erat circa primogenitum duo praecipua: alterum in quantum genitum, & alterum in quantum primogenitum, & utriusque in Christo seruatum est. Litera est clara.

Sed circa rationem in litera redditam de sacrificio praecipuo Leuit. 12. quia scilicet pro peccato prolis offerretur, dubium occurrit: tum quia peccatum originale prolis iam expiatum erat octauo die per circumcisionem: tum quia in textu illo expressis dicitur. Et orabit pro ea. Scilicet matrem, sacerdos & mundabitur, & non dicitur, Orabit pro filio. male ergo in litera dicitur, quod offerretur pro peccato prolis.

Ad huius euidenciam considerandum est, quod litera illius textus, ut glossa ex Aug. dicit, dupliciter legi potest. Primo, ut ly pro filio uel filia, referatur ad oblatorem. Et hunc sensum sequens August. probantem hunc sensum, ex uerbis scilicet, Luc. 2. dicens: Cum inducerent puerum Iesum parentes eius, ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo. Ex hoc enim quod dixit: pro eo, & non pro matre ostendit quod illud quod tunc faciebant, pro puero faciebant: constat autem quod tunc offeriebant, ut praedixerat Euangelista, ergo. Alio modo, ly pro filio aut filia, referatur ad purgationis terminationem, & secundum hunc sensum ab alijs exponitur, & remanet indecisiu pro quo fiat oblatio, an pro filio, an pro matre, quae sibi mandari dicitur. Et quia litera illa utriusque expositionis est capax, quia potest cum utraque oratione (tam scilicet antecedente de termino purgationis quam subsequente de oblatione) contrahi ly pro filio uel filia positum in medio utriusque orationis, ideo ambiguus restat sensus, quantum est ex litera illa. Libera uideatur cuiusque sua opinio, quod uel pro peccato prolis uel matris offerretur. Et qui sem quod pro peccato oblatio fiet, textus clare dicit. Et ideo dicere, quod pro sola irregu-

Art. 7. huius q. in corp. & ad 3.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur quod inconuenienter fuerit Christus in templo oblatu. Dicitur enim Exod. 12. Sanctifica mihi omne primogenitum, quod aperit uulnam in filijs Israel: sed Christus exiit de clauso uirginis utero, & ita matris uulnam non aperuit, ergo Christus ex hac lege non debuit in templo offerri.

¶ 2. Praet. Illud, quod est semper praesens alicui, non potest ei praesentari: sed Christi humanitas semper fuit Deo maxime praesens, utpote ei coniuncta in unitate personae. ergo non oportuit, quod coram domino offerretur.

¶ 3. Praet. Christus est hostia principalis, ad quam omnes hostiae veteris legis referuntur, sicut figura ad veritatem: sed hostia non debet esse alia hostia, ergo non fuit conueniens, ut pro Christo alia hostia offerretur.

¶ 4. Praet. Inter legales hostias praecipua fuit agnus, qui erat iuge sacrificium, ut habetur Num. 28. unde etiam Christus dicitur agnus, Io. 1. Ecce agnus Dei. magis ergo fuit conueniens, quod pro Christo offerretur agnus, qui par turturum, uel duo puli columbarum.

Sed in contrarium est auctoritas scripturae, quae hoc factum esse testatur, Luc. 2.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, * Christus uoluit sub lege fieri, ut eos qui sub lege erant, redimeret, & ut iustificatio legis in suis membris spiritualiter impleretur. De prole autem nata, duplex praecipuum in lege traditur. Unum quidem generale, quo ad om-

laritate corporea hoc fieret, alienum a litera est dicente, animal unum pro peccato & aliud pro holocausto offerri. Dicere autem quod pro peccato matris quod non pariendo, sed concumbendo commisit, quia communiter aliquod ueniale peccatum in actu illo interuenit, omnino irrationabile non est: ex litera

nes, ut scilicet completis diebus purificationis matris offerretur sacrificium pro filio, siue pro filia, ut habetur Leuit. 12. & hoc quidem sacrificium erat & ad expiationem peccati, in quo proles erat concepta & nata, & ad consecrationem quandam ipsius: quia tunc primo praesentabatur in templo: & ideo aliquid offerabatur in holocaustum, & aliquid pro peccato. Aliud autem praecipuum erat speciale in lege de primogenitis tam in hominibus, quam in iumentis: sibi enim dominus deputauerat omne primogenitum filiorum Israel, pro eo quod ad liberationem populi Israel percussisset primogenita Aegypti, ab homine usque ad pecus, primogenitis filiorum Israel reseruat. Et hoc mandatum ponitur Exo. 13 in quo etiam praefigurabatur Christus, qui est primogenitus in multis fratribus, ut dicitur Roma. 8. Quia igitur Christus ex muliere natus, erat quasi primogenitus, & uoluit fieri sub lege, hac duo Euangelista Lucas circa eum obseruata ostendit. Primo quidem id, quod pertinet ad primogenitos, cum dicit, Tulserunt illum in Hierusalem, ut scilicet offerretur cum domino, sicut scriptum est in lege domini: quia omne masculinum adaperies uulnam, sanctum domino uocabitur. Secundo illud, quod pertinet communiter ad omnes, cum dicit, Ut darent hostiam, secundum quod dictum erat in lege domini, par turturum aut duos pullos columbarum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut Greg. Nissen. dicit, illud legis praecipuum in solo incarnato Deo singulariter & ab alijs differenter impleti uult. ipse namque solus ineffabiliter conceptus ac incomprehensibiliter editus, uirginale uterum aperuit, non antea

offerri mandatur. Ad obiectionem autem, quod originale peccatum iam expiatum erat per circumcisionem, dicitur, quod quia peccatum originale plura in se continet, scilicet maculam cum reatu aeternae poenae damni, & fomitem, non inconuenit pro peccato originali remissio quo ad maculam cum reatu aeternae poenae damni, offerri ut expietur aliquo modo ad fomitem, ut scilicet proles minus prona sit ad malum. Et tanto magis hoc erat tunc necessarium, quanto per circumcisionem minor gratia conferebatur, quam nunc per baptismum, ut sic adiunctum hoc sacrificium circumcisionis, accederetur ad gratiam baptismalem, uel propius ad illam, non ex opere aliquo sacramentali, sed ex deuotione & fide oblatis (sacrificii), patris misericordiam largiente.

Super

conubio referatur, seruans & post partum inuolubiliter signaculū castitatis. Vnde qđ dicit, adaperiens uulnam, designat, qđ nihil antea inde intrauerat uel exiuerat. Et per hoc etiā specialiter dicitur masculinus, quia nihil de femineitate culpæ portauit. Singulariter et sanctus, quia terrene cōtagia corruptelæ, immaculati partus nouitate non sensit.

AD SECVNDVM dicendum, quod sicut filius Dei non propter seipsum factus est homo & circumcisus in carne, sed ut nos per gratiam faceret Deos, & ut spiritaliter circumcidamur, sic propter nos sistitur domino, ut discamus Deo presentare nosmetipsos. Et hoc post circumcisionem eius factum est, ut ostendat neminem nisi circumcisum uitij, dignum esse diuinis consecratis.

AD TERTIVM dicendum, quod propter hoc ipsum uoluit hostias legales pro se offerri, qui erat uera hostia, ut figura ueritati coniungeretur, & per ueritatem figura approbaretur. contra illos, qui Deum legis negant a Christo fuisse in euangelio predicatum. Non enim putandum est, ut Orig. * dicit, quod filium suum bonus Deus sub lege inimici fecerit, quam ipse non dederat.

AD QVARTVM dicendum, quod Leuit. 12. precipitur, ut qui possent, agnum pro filio aut filia, simul & turturum siue columbam offerrent: qui uero non haberent ad offerendum agnum, duos turtures, uel duos columbarum pullos offerrent. Dominus ergo, qui cum diues esset, propter nos egenus factus est, ut illius inopia diuites essemus, ut dicitur 2. ad Cor. 8. pro se pauperum hostiam uoluit offerri: sicut & in ipsa natiuitate pannis inuoluitur, & reclinatur in praesepio. Nihilominus tamen, huiusmodi aues figuræ congruunt: turtur enim quia est auis loquax, predicationem, & confessionem fidei significat: quia uero est animal castum, significat castitatem: quia uero est animal solitarium, significat contemplationem. Columba uero est animal mansuetum & simplex, mansuetudinem & simplicitatem significat. Est etiam animal gregale: unde significat uitam actiuam: & ideo huiusmodi hostia figurabat perfectionem Christi & membrorum eius. Vtrumque etiam animal propter consuetudinem gemendi, praesentes sanctorum luctus designat: sed turtur, quæ est solitaria, significat secretas orationum lacrymas. Columba uero, quæ est gregalis, significat publicas orationes ecclesie. Vtrumque uero animal duplicatum offertur, ut sanctitas sit non solum in anima, sed etiam in corpore.

¶ Super Questio. 37. Art. quartum.

Titulus clarus est. ¶ In corpore uera conclusio. Mater Christi conuenienter purganda accessit. Probat. Sicut gratia a Christo in matrem, ita & humilitas ergo sicut Christus sub lege, ita & mater. Antecedens probatur: quia humilibus datur gratia. Consequentia est euidens: quia ad humilitatem uariis spectare consistat purgationem matris.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum mater Dei conuenienter ad templum purganda accesserit.

AD QVARTVM sic proceditur. Vbi, qđ in conuenienter mater Dei purganda ad templum accesserit. Purgatio enim, non uidetur esse nisi ab immunditia: sed in beata Vergine nulla fuit immunditia, ut ex supra dictis patet. * ergo non debuit, ut purganda ad templum accedere.

¶ 2 Præt. Leu. 12. dicitur, Mulier quæ suscepto semine pepererit masculum, immunda erit septē diebus: & ideo præcipitur quod non ingrediatur sanctuarium, do-

nec implentur dies purgationis eius: sed beata Virgo peperit masculum sine uirili semine. non ergo debuit ad templum uenire purganda.

¶ 3 Præt. Purgatio ab immunditia non fit nisi per gratiam: sed sacramenta ueteris legis gratiam non conferebant, sed ipsa potius secum gratiæ auctorem habebat. non ergo conueniens fuit, ut ad templum purganda ueniret.

SED CONTRA est, auctoritas scripturæ, qua dicitur Luc. 2. quod impleti sunt dies purgationis Mariæ, secundum legem Moyli.

RESPON. Dicendum, quod sicut plenitudo gratiæ a Christo deriuatur in matrem, ita decuit ut mater humilitati filij conformaretur: humilibus enim Deus dat gratiam, ut dicitur Iacobi 4. Et ideo sicut Christus licet non esset legi obnoxius, uoluit tamē circumcissionem & alia legis onera subire, ad demonstrandum humilitatis & obedientiæ exemplum, & ut approbaret legem, & ut calumnia occasione iudæis tolleretur, propter eadem rationem uoluit & matrem suam implere legis obseruantias, quibus tamen non erat obnoxia.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod licet beata Virgo nullam haberet immunditiam, uoluit tamē purgationis obseruantiam implere, non propter indigentiam, sed propter legis præceptum: & ideo signanter euangelista dicit, quod completi sunt dies purgationis eius secundum legem: ipsa enim secundum se purgatione non indigebat.

AD SECVNDVM dicendum, quod signanter Moyses uidetur fuisse locutus ad excipiendā ab immunditia matrem Dei, quæ non peperit suscepto semine. Et ideo patet, quod non obligabatur ad impletionem illius præcepti, sed uoluntarie purgationis obseruantiam adimpleuit, ut dictum est. * In corp. art.

AD TERTIVM dicendum, quod legalia sacramenta non purgabant ab immunditia culpæ, quæ fit per gratiam, sed hanc purgationem præfigurabant: purgabant autem purgatione quadam carnali ab immunditia irregularitatis cuiusdam, sicut in secunda parte dictum est. Neutram tamen immunditiam beata Virgo contraxerat: & ideo non indigebat purgari.

QVAESTIO XXXVIII.

¶ Super Questio. 38. Art. primum.

De baptismo Ioannis, in sex articulos diuisa.

Titulus clarus est. ¶ In corpore uera conclusio. Conueniens fuit Ioannem baptizare. Probat. quadrupliciter. Littera ordinata est & clara.

DEINDE considerandum est de baptismo, quo Christus baptizatus est. Et quia Christi

status baptizatus est baptismo Ioannis, Primo considerandum est de baptismo Ioannis in cōmuni. Secūdo, de baptizatiōe Christi.

CIRCA primum quaruntur sex. ¶ Primo, Vtrum conueniens fuerit, quod Ioannes baptizaret. ¶ Secūdo, Vtrum ille baptismus fuerit a Deo. ¶ Tertio, Vtrum contulerit gratiam. ¶ Quarto, Vtrum alij præter Christum illo baptismo debuissent baptizari. ¶ Quinto, Vtrum baptismus ille cessare debuisset Christo baptizato. ¶ Sexto, Vtrum baptizati baptismo Ioannis essent postea baptizandi baptismo Christi. Tertia S. Thomæ. R 3 ARTI-